

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

OTUZBEŞİNCİ SÛRE-İ CELÎLE

FÂTİR SÛRE-İ CELÎLESİ

Mekkî(; Mekke-i Mükەرreme döneminde inmiş)dir.

45 âyet-i kerîmedir.

O Rahman ve O Rahim olan Allah'ın ismiyle!

1- Bütün hamdler, o göklerin ve yerin örneksiz yaratıcısı, melekleri ikişer, üçer ve dörder kanatlar sahibi elçiler kılıcı olan Allah'a mahsustur! O, yaratışta dilediğini artırır. (Nitekim Cibril (Aleyhisselâm)a altı yüz kanat vermiştir ki; melekler, mertebe ve görevlerine göre, kendilerine verilen bu kanatlar vasıtasıyla, Allâh-u Te'âlâ'nın emirleri doğrultusunda çabucak hareket ederler ve gökten yere inip çıkarlar. Yine böylece dilediği kullarına güzel yüz, güzel ses, uzun boy, düzgün âza, güçkuvvet, anlayış üstünlüğü, güzel saç, güzel yazı, güzel göz, isabetli görüş, müminlerin kalplerinde sevmek ve cömertlik gibi artı meziyetler verir.) **Şüphesiz ki Allah her şeye** (hakıyla gücü yeten bir) **Kadîr'dir.**

2- Allah insanlara (sıhhat, zenginlik, ilim ve nübüvvet gibi) **herhangi bir rahmet açarsa, artık onu tutacak** (ve sahibine ulaşmasını engelleyecek) **hiçbir kimse yoktur! Ama neyi de tutarsa, artık O'nun** (engellemesinin) **ardından onu salıverecek hiçbir kimse de yoktur!** (Hiçbir engel tanımaksızın dilediği şeyi yerine getirme gücüne sahip olan) **Azîz de,** (gönderdiği ve engellediği her şeyi ilim ve hikmet üzere yapan) **Hakim de ancak O'dur!**

3- Ey insanlar! Allah'ın sizin üzerinizde bulunan (bunca) **nimet(ler)ini hatırlayın!** **Allah'tan başka bir yaratıcı var mıdır ki,** (yağmur yağdırarak ve ürünler bitirerek) **sizi gökten ve yerden rızıklandırabilsin?** **O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur!** (Yaratıcınız ve rızıklandırıcınızın sadece Allah olduğunu bildiğiniz halde) **hâlâ nasıl** (tevhîd ve dirilme inancından uzaklaştırılıp, şirk ve inkâra) **çevrilebiliyorsunuz?**

4- Onlar seni yalanlıyorlarsa, senden önce de nice kıymetli rasuller gerçekten yalanlanmıştır. Bütün işler ancak Allah'a döndürülecektir!

5- Ey insanlar! Şüphesiz Allâh'ın, (kullarını diriltip hesaba çekeceğine dâir) **vaadi,** (değiştirilmesi düşünülemeyecek) **bir haktır!**

Artık o en alçak (dünya) **hayat(ı) sakın ha sizi aldat**(arak geçici keyiflerine meftun bırakıp, Allah'a karşı mesuliyetlerinizi yerine getirmekten ve O'nun katında ki mükâfatları kazanmaktan alıkoy)**masın!**

O son derece aldatıcı olan (şeytan) **da sakın ha sizi** (günahlara sürükleyip "Ne yaparsanız yapın,) **Allah** (sizi affeder, zaten O son derece affedicidir)" gibi laflar) **ile**

aldatmasın!

6- Gerçekten şeytan sizin için (eski ve) büyük bir düşmandır.

Öyleyse siz de onu bir düşman edinin (de, inanç ve amellerinizin hiçbirinde ona uymayıp, hakiki dostunuz olan Allâh-u Te'âlâ'ya itaat edin)! **O, taraftarlarını ancak o son derece tutuşturulmuş ateşin arkadaşlarından olmaları için** (nefsin arzusuna uymaya) davet etmektedir.

7- O (şeytanın davetine icabet ederek) **kâfir olmuş kimseler; pek şiddetli büyük bir azap sadece onlara aittir!**

Ama o kimseler ki (Rahmân'ın davetine icabet ederek) **iman** (şartlarına şüphesiz bir şekilde itikat) **etmişlerdir ve** (namaz, oruç, hac, zekât gibi) **sâlih ameller işlemişlerdir; pek büyük bir bağışlanma ve çok büyük bir mükâfat da sadece onlar içindir.**

8- Hiç o (kötülükten sakınıp, iman ve amel-i salih tercih eden) **kişi** (, o kimseyle eşit) **mi**(dir) **ki**, (şirk gibi) **kötü amel**(ler)i (şeytan tarafından can çekici bir hâle getirilerek) **ona süslü gösterilmiştir de, bu nedenle o onu güzel bir şey olarak görmüştür.** (Şeytanın süslemesiyle bir kişinin çirkini güzel görmesi uzak görülemez.)

Çünkü şüphesiz Allâh (, yanlış yolu seçtiğini bildiği için, saptırmayı) **dilediği kimseyi dalâlete düşürür**, (hidâyeti seçtiğini bildiği için doğru yola iletmeyi) **dilediği kimseyi de hidâyete erdirir. Öyleyse senin** (değerli) **nefsin onlar**(ın inanmamaların)a **karşı birtakım üzüntülere** (kapılıp) **gitmesin! Muhakkak ki Allah onların sânat hâline getirerek yapmakta oldukları şeyleri** (hakıyla bilip karşılığını verecek olan bir) **Alîm'dir.**

9- Allah'tır ancak O Zât ki; rüzgârları göndermiştir de, onlar hemen bir bulutu harekete geçirirler.

Sonra Biz onu (kuraklıktan dolayı) **ölü bir** (halde bulunan) **beldeye sevk etmişizdir de, ölümünün ardından o toprağı onun** (yağdırdığı yağmur)la **hemen diriltmişizdir.**

İşte sana! (Ölümlerinin ardından kulları) **diriltmek de ancak böylece** (kolay bir şekilde gerçekleşecek) **dir.**

10- Her kim izzet (ve şeref) **arzulamakta olduysa**, (âciz putların kapısını bıraksın da, her şeye gücü yeten Allah'a itaat etsin. Zira) **izzetin tamamı bütünüyle ancak Allah'a aittir!** (Tevhîd, tesbîh, tahmîd ve tekbîr gibi) **o pâk sözler ancak O**(nun kabul makamı)na **yükselir.**

(Namaz, oruç, hac, zekât gibi) **o salih amel ise, onu da** (ancak) **o** (tevhîd kelimesi) **yükseltir.** (Zira imansız hiçbir amel kabul görmez.) **/ O sâlih amel ise, onu**(; o zikirlerin değerini) **o yükseltir.** (Farzları terk eden bir müminin yaptığı zikirler amel defterine yazılmaktaysa da, tam manasıyla bir makbûliyet farzlar eda edilmeden hâsıl olmaz.) **/**

Ama o kimseler ki (Dârünnedve'de toplanıp, İslâm'a karşı) **o kötü hileleri kurmaktadırlar;** (dayanılamayacak) **çok şiddetli büyük bir azap özellikle onlar içindir.**

İşte sana! (Allah'ın mekri değil de,) **onların tuzağı, sadece o bozulacak** (ve eninde sonunda etkisiz kalacak)tır!

11- Allah sizi(n babanızı, kuru-kara) **bir topraktan, sonra** (onun neslini, meni diye bilinen) **sâfi azıcık bir sudan yaratmış, daha sonra sizi** (erkekler ve dişiler hâlinde) **birtakım eşler yapmıştır.**

O'nun ilmiyle (ve sonsuz bilgisi dâhilinde) **olmaksızın hiçbir dişi yüklenemez ve doğuramaz! Uzunca yaşatılan hiçbir kimsenin ömrü uzatıl**(arak akranından fazla yaşa)ma**z, onun ömründen bir şey de eksiltile**(rek diğerlerine göre kısa bir ömür sür)me**z**

ki, (bütün bunlar Levh-i Mahfuz nâmındaki) **bir Kitap'ta** (kayıtlı) **bulunmasın!**
İşte sana! Gerçekten de bu(nca hâdisenin bir kitapta kaydı), **Allah'a göre pek kolaydır!**

12- İki deniz eşit (olmadığı gibi, müminle kâfir de denk) **olmaz! İşte bu** (ırmaklar) **tatlıdır, susuzluğu gidericidir / serinlik vericidir / içimi pek kolaydır!**

İşte şu (denizler) **ise tuzludur, çoraktır / çok hararet vericidir / çok acıdır !!**

Her birinden de taptaze bir et yemektesiniz ve (inci, mercan gibi) **pek değerli bir süs eşyası çıkarmaktasınız ki, onları da** (takı olarak) **giymektesiniz.**

(Ey insan!) **Sen gemileri onun**(; o her iki denizin) **içerisinde yara yara akıp giderlerken görürsün!**

Tâ ki siz O'nun lütfundan (nasibinizi) **arayasınız, bir de ola ki siz** (mazhar kılındığınızı nimetlerin hakkını ödemek için İslâm'a girip ibadette bulunarak Kendisine) **şükredesiniz** (diye Allâh-u Te'âlâ bunları yaratmıştır)!

13- O, (gündüzü uzatıp, geceyi kısaltarak) **geceyi gündüze girdirmekte,** (geceyi uzatıp, gündüzü kısaltarak) **gündüzü**(n saatlerini) **de geceye girdirmektedir; güneşi ve ayı da** (sizin istifâdeniz için) **emre âmâde kılmıştır. Her biri** (günlük, aylık ve yıllık, bir de kıyamete kadarki tüm devrelerini tamamlamaları için) **adı konmuş bir süreye kadar** (burçlarında ve yörün gelerinde) **sürekli ve süratlice akıp gitmektedir.**

İşte size! Rabbiniz olan Allah ancak bu (eşsiz fiilleri sadece Kendisi yapabilen bir Kayyûm)**dur. Mülk** (ve saltanat) **sadece O'na mahsustur.**

(Ey müşrikler!) **O'nu bırakıp da tapmakta olduğunuz o kimseler ise, bir hurma çekirdeğinin zarın**(ı yapma imkânın)**a dahi sahip olamazlar.**

14- (Başınız sıkıştığında Allah'ı bırakıp) onlara dua edecek olsanız, yakarışınızı işitemezler! (Farz-ı muhal) **duyacak olsalar da,** (ne sözle, ne de fiilen) **siz hiçbir cevap veremezler! Kıyamet günündeyse** (şefaata bir yana: "Siz asla bize tapmıyordunuz!" diyerek, onları Allâh-u Te'âlâ'ya) **ortak koşmanızı reddedecekler.**

(Ey Habîbim ve ey dinleyen insan! Her şeyin iç yüzünü hakkıyla bilici bir) **Habîr** (olan Rabbin) **gibi hiç kimse sana** (gerçekleri) **haber veremez!**

15- Ey insanlar! Allâh(ın dünyada rızık ve afiyetine, âhirette ise O'nun mağfiret ve lütfuna her şeyden fazl)**a muhtaç olanlar ancak sizsiniz!**

(Zira varlığınız ve yaşamınız O'na bağlı olduğundan, her nefeste, her düşünüşte ve her bakışta sadece O'na muhtaçsınız!) **Allah ise;** (hiçbir şeye muhtaç olmayıp, tüm yaratıklara nimetler yağdıracak yegâne zenginliğe sahip olan) Ğaniyy de, (övgüye lâıyk üstün sıfatların tümünün sahibi olması hasebiyle, kimse hamd etmese de, bütün hamdler Kendisine mahsus olan) **Hamîd de ancak O'dur.**

16- O dilerse sizi(n gibi müşrikleri inkârları sebebiyle helak ederek) **giderir de,** (yerinize, sizin tanıyıp bilmediğiniz, sizden daha itaatkâr) **yepyeni yaratıklar getirir!** (Çünkü O hiçbir işinde size muhtaç değildir.)

17- İşte sana! Bu (şekilde sizi helak edip yerinize başkalarını yaratması), **Allah'a göre hiç de zor bir şey değildir!** (Zira O, meydana gelmesini dilediği herhangi bir şeye sadece "Var ol!" buyurur.)

18- Hiçbir (günah) **taşıyıcı(sı) diğerinin yükünü taşımayacaktır.** (Saptırıcı önderlerin, dalâlete sevk ettikleri kimselerin suçlarını yüklenmeleri ise, kendi fiilleri olan saptırma

suçunun vebalini taşıma anlamına geldiğinden, yine herkes kendi yükünü yüklenmiş olacaktır.)

Ağır (günah) **yük**(lerini) **yüklenmiş bir kimse** (bir başkasını) **o yükün**(den bir şey yüklenmey)e **çağırarak olsa ve o** (çağrılan), (anası, babası, oğlu ve kızı gibi) **yakınlık sahibi biri de olsa, on**(un günahların)**dan hiçbir şey ona yükletilmez!**

(Habibim!) **Sen** (ne kadar vaaz etsen de) **ancak o kimseleri uyara**(rak etkileye)**bilirsin ki, onlar Rablerin**(in rahmetine aldanmayıp, azabını görmedikleri halde ve insanların görmedikleri yerlerde dahi Kendisin)**den gıyaben korkmaktadırlar ve o** (farz) **namaz**(lar)ı (vakti vaktine) **hakkıyla kılmıştırlar.** (Çünkü senin korkutmalarından yararlanacak kimseler ancak onlardır.)

Ama her kim (bu uyanlardan etkilenerek, emirleri tutup, yasaklardan kaçmak suretiyle günah kirlerinden) **çokça temizlenirse, o ancak kendisi**(nin menfaati) **için iyice temizlenmiş olur.** (Sonunda) **varış ancak Allah'a** (olacak)**dır.**

(İşte o zaman dünyada arınmış olanlar mükâfatlarını bulacaktır.)

19- (Kalp gözü) **kör** (olduğu için ibadetin kime yapılacağını bilmeyen müşrik ve câhil kimsey)**le,** (İlâhının bir olduğu gerçeğini) **gören** (mümin ve âlim kişi) **bir olmaz! / A'mâ** (olan put) **ile, Basîr** (olan Allâh-u Te'âlâ) **eşit olmaz! /**

20- O (türlü türlü kâfirlik ve sapıklık) **karanlıklar**(ıy)**la, o** (iman ve tevhîd) **nur**(u) **da** (eşit) **değildir!**

21- O (koyu) **gölge**(liğe sahip cennet) **ile, şiddetli harâret**(iyle yakıp kavuran cehennem) **de / gece esen sıcak yel de /** (denk) **değildir!**

22- O (İslâm'a giren ve dînî ilimleri tahsil eden) **dirilerle, o** (kâfirlikte ve cahillikte ısrar eden) **ölüler de müsâvi olmaz!**

Şüphesiz Allah dilediğine (hakkı) **işittirir** (ve âyetlerini anlama kabiliyeti vererek onu hidâyete muvaffak kılar)! **Sen ise kabirlerde**(ki ölümler konumunda) **bulunan** (kâfir) **kimselere** (doğruları) **asla işittirici olamazsın!**

(Allâh-u Te'âlâ, irâde ve kudretlerini hidâyete bulma yönünde sarf edeceğini bildiği kişilere senin vaazlarından öğütlenme şuuru ihsan eder, ama tabi ki sen bu bilgiye sahip olmadığın için, ölümler gibi işitemeyen mühürlü kâfirlerin imana gelmeleri yönünde gayret sarf etmekteisin.)

23- Sen ancak büyük bir uyarıcısın! (Dolayısıyla elçiliğini tebliğden başka bir mesuliyetin yoktur. Hakkı kabul ettirmek senin görevin değildir.)

24- Muhakkak Biz seni (iman edip itaat edenlere) **büyük bir müjdeleyici ve** (inkâr edip isyan edenlere) **önemli bir uyarıcı olarak hak** (ve hakikat) **ile birlikte gönderdik!**

Zaten hiçbir ümmet yoktur ki içerisinde bir uyarıcı (peygamber ya da âlim gelip) **geçmiş olmasın!**

25- (Habîbim!) **Eğer o** (Yahudi ve müşrik ola)**nlar seni yalanlıyorlarsa,** (bu seni mahzun etmesin, zira) **gerçekten onlardan önceki kimseler de** (peygamberlerini) **yalanlamıştı.** (Hâlbuki) **rasûlleri onlara apaçık mucizeler,** (İbrahim (Aleyhisselâm)a ve diğer bazı nebilere verilen suhuf gibi, vaaz-u nasihatlerle dolu) **sahîfeler ve** (Tevrat'la İncîl gibi, şerî'at hükümleri içeren) **nur saçıcı kitap**(lar) **getirmiş**(ler)**di.**

26- Sonra Ben o kâfir olmuş kimseleri (dayanılmaz azabımla) **yakalamıştım!**

Peki, (bunca güçlerine rağmen) **Benim** (onları) **tanıma**(yıp, yıkıma uğrat)mam nasıl olmuştu? (O halde seni inkâr edenler de bundan ibret alsınlar!)

27- (Habîbim!) **Görmedin mi ki; gerçekten Allah gökten bir su indirmiştir de. Biz onun sebebiyle renkleri farklı / (nar, elma, incir ve üzüm gibi) türleri değişik / birçok ürünler çıkarmışızdır.**

Dağlardan da renkleri değişik olan öyle yollar vardır ki beyazdırlar, kırmızıdırlar ve siyah siyahdırlar./ Dağlardan da (sertlik-yumuşaklık yönünden) türleri değişik olan, beyaz, kırmızı ve siyah simsiyah yollar vardır. /

28- İşte sana! İnsanlardan, (yeryüzünde) hareket edebilen canlılardan ve davarlardan da böylece renkleri / türleri / değişik olanlar vardır!

Kulları içinden ancak âlimler Allah'tan korkar! (Zira korkmanın şartı; korkulunun kendisini, vasıflarını ve işlerini bilmektir. Dolayısıyla Allâh-u Te'âlâ'dan en çok sakınanlar, elbette ki O'nun Zât'ı, sıfatları ve fiilleri hakkında en çok ilme sahip olanlardır.) **Şüphesiz ki Allâh**(, Kendisine karşı gelmekte ısrarcı olanları cezalandırma gücüne sahip bir) **Azîz'dir;** (isyandan tevbe edenlerin günahlarını çokça bağışlayan bir) **Ğafûr'dur.**

29- O kimseler ki Allah'ın kitabını art arda oku(yup hükümlerini uygula)maktadırlar, (özellikle de) **o** (farz) **namaz(lar)ı hakkıyla kılmıştırlar ve kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden**(, yerine göre) **gizli ve aşikâr olarak infakta bulunmuşlardır; gerçekten de onlar öyle** (sonsuz ve) **büyük bir ticâreti ummaktadırlar ki, o asla kesâda uğramayacaktır.**

30- Tâ ki O (Allah) **onlara karşılıklarını tastamam versin ve fazlı** (ihsânı)ndan **kendilerine** (şefaathakki vererek, kalplerini genişleterek, sevaplarını katlayarak ve kıymetli cemâline baktırarak) **artırmada bulunsun.**

Çünkü muhakkak O, (itaatkârların ara sıra yaptıkları yanlışları çokça bağışlayan bir) **Ğafurdur;** (yaptıkları az bir iyiliğe bile kat kat mükâfat veren bir) **Şekûr'dur.**

31- Öncesinde bulunan (Tevrat ve İncil gibi kitap)ları **doğrulayıcı olarak sana vahyetmiş olduğumuz o kitap hakkın** (ve gerçeğin) **ta kendisidir.**

Şüphesiz ki Allah elbette kullarını(n yaptıklarının içyüzlerinden hakkıyla haberdâr olan bir) **Habîr'dir;** (her şeyi hakkıyla gören bir) **Basîr'dir.** (İşte senin tüm hallerini hakkıyla bilen O Allâh-u Te'âlâ seni böyle bir kitabın vahyine mazhariyete ehil görmüştür.)

32- (Habîbim! Senden) **sonra o kitaba, kullarımız arasından seçmiş olduğumuz** (sahâbe-i kirâmı ve kıyamete kadar gelecek ümmet-i Muhammed'i, özellikle de) **o** (âlim) **kişileri vâris kıldık.**

Artık onların içerisinden (Kurân'ı Kerîm'le amel etme konusunda gevşeklik yaparak) **kendi nefsine zulmeden vardır, onlardan kimi** (iyi ve kötü amelleri birbirine karıştırırsa da ekseriyetle iyi amele muvaffak olup) **orta yollu gidicidir, onlardan bir kısmı da, Allah'ın izni** (ve kolaylaştırması) **ile** (yapılmış) **olan hayırlar(ı) sebebiyle** (sevap ve cennete doğru) **öne geçicidir.**

İşte sana! Ancak bu (Kurân-ı Kerîm'e vâris kılınmak), **pek büyük bir lütfün ta kendisidir!**

Nitekim Kurân ehli olan bir kişi; hayırlarda öne geçmişse, cennete de hesapsız olarak en önce girecektir. Sevabı günahı denk gelecek şekilde orta giden kişi; Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ve Kurân'ın şefaatiyle cennete girecek ve kolay bir muhasebeye tâbi tutulacaktır. Günahattan ağır basan kimselerse; kurtuluştan ümit kesecek derecede ağır

muhasabelerin ardından, kendilerine erişen İlâhî rahmetle cennete dâhil olacaklardır!

33- O (ebedî ikametgâh olan) Adn cennetleri ki; (mertebelerine göre hepsi de) oraya gireceklerdir.

Orada (dirseklerine kadar) altından bileziklerle ve (en aşağı bir incisi bile doğuyla batı arasını parlatan) incilerle (bezenmiş taçlarla) süslendirileceklerdir. Oradaki elbiseleri ise hâlis bir ipektir!

34- (Cennete girenler) demişlerdir ki:

"Bütün hamdler O Allah'a mahsustur kî, (ölümün zorluğu, cehenneme girme tehlikesi, ibadetlerin reddolunma korkusu, neyle karşılaşılacağı endişesi, geçim derdi, nimetlerin elden çıkma kederi, kalplerin kötüye döndürülme sıkıntısı, şeytan korkusu ve cennetten ayrılma tehlikesi gibi) tüm üzüntüleri bizden gidermiştir! Gerçekten Rabbimiz elbette (çok da olsa tüm suçları bağışlayan bir) Ğafûr'dur; (az da olsa taatları kabul buyuran bir) Şekûr'dur.

35- O Zât ki; (biz lâyük olduğumuz için değil, sadece Kendi lütfundan ve) fazlından dolayı bizi o (ebediyen kalacağımız) yerleşim yurduna kondurmuştur.

(Artık) orada bize hiçbir yorgunluk da dokunmayacaktır, orada bize hiçbir usanç da değmeyecektir!"

36- Ama o kimseler ki kâfir olmuşlardır; cehen nem ateşi özellikle onlara aittir!

Aleyhlerine (ikinci bir ölümler) hüküm verilmez ki ölsünler (de cehennem azabından tümüyle kurtulsunlar)! Onun azabından en ufak bir şey de onlardan hafifletilmez (ki biraz olsun dinlenebilsinler)!

İşte sana! Aşırı derecede kâfir / son derece nankör / olan herkesi (daha aşağısıyla değil,) ancak böyle (feci bir cezayla) cezalandıracağız!

37- Onlar orada: "Ey Rabbimiz! (Düştüğümüz bu azaptan) bizi çıkar(ıp dünyaya geri döndür) ki (evvelce) yapmakta bulunmuş olduğumuz o (kötü) şey(ler)den başka olan salih bir amel işleyelim!" feryadıyla yardım isteyeceklerdir.

(Dünyanın ömrü kadar uzun bir süre bağrıışmalarının ardından Allâh-u Te'âlâ onları:) "Biz sizi o kadar yaşatmadık mı ki, iyice öğütlenmiş olan bir kimse, o (zaman zarfı)nda tam bir öğüt alabilirdi.

Üstelik size (peygamber, Kur'ân, yaşlılık ve yakınların ölümü gibi) o uyarıcılar da gelmişti, öyleyse (bu azabı) tad(maya bak)ın! Artık (sizin gibi kâfir olan) o zâlimler için hiçbir yardımcı yoktur!" (diye azarlayacaktır.)

38- Muhakkak ki Allah göklerin ve yerin (kimse tarafından bilinmeyen tüm) ğayb(lar)ını bilicidir! Zira şüphesiz ki O, göğüslerin sahip olduğu şey(ler)i(; kalplerin barındırdığı tüm sırları, niyet ve inançları hakkıyla bilen bir) Alîmdir.

39- (Ey insanlar!) Ancak O'dur O Zât ki, (asır be asır ölenlerinizin yerine yenilerinizi getirerek) sizi yerin halifeleri yapmıştır / (dünyayı İsteddiğiniz şekilde yönetme imkânı vererek) sizi yer(yüzünde Allâh-u Zü 'l-celâl)in halifeleri kılmıştır !

Artık kim (bu nimeti hiçe sayarak) kâfir olursa, onun inkârı(nın vebali) ancak kendi aleyhinedir! Zaten inkârları, Rableri katında o kâfirleri ancak büyük bir gazap (ve kızgınlık) bakımından artırır.

Böylece o kâfirleri, inkârları ancak büyük bir zarar (ve ziyan) bakımından artırmış olur

(ki, bu tehditlerin biri bile insanı helak etmeye yeter)!

40- (Habîbim! İlâhlığa hiçbir liyâkatleri olmayan âciz yaratıkları Allâh-u Te'âlâ'ya ortak eden o müşriklere) **de ki:**

"Allah'ı bırakıp da tapmakta olduğunuz o ortaklarınızı gördünüz mü? Gösterin bana ki, yerde (olanlarda)n hangi bir şeyi onlar yaratmışlar; yoksa onlar için gökler(in yaratılışında ve yönetimin)de bir ortaklık mı var; ya da kendilerine (putları ortaklar edindiğimizi bildiren) bir kitap vermişiz de, ondan dolayı onlar (şirkin doğruluğuna dâir) pek açık bir delil üzere midirler?

Doğrusu o zâlimler(: "Bu putlar Allah katında bizim şefâatçilerimizdir!" diyerek); **onların bir kısmı diğer bir kısma büyük bir aldatmacadan başka bir sev vaad etmemektedir.**

41- Muhakkak ki Allah, her ikisi de (yerlerinden ayrılıp) zeval bulmasınlar / yok olmasınlar / diye gökleri ve yeri (kudretiyle) tutmaktadır.

Andolsun ki; o ikisi (Allâh-u Te'âlâ'nın murad ettiği herhangi bir nedenle) zeval bulacak olsalar, O'nun ardından onları hiçbir kimse tutamaz! (Kendisine şirk koşmanız ve çocuk isnat etmeniz nedeniyle, göklerin ve yerlerin üzerinize yıkılmasını çoktan hak ettinizse de) **şüphesiz ki O dâima** (ceza vermekte acele davranmayan bir) **Halîm ve** (iman etmeniz hâlinde günahlarınızı çokça bağışlayan bir) **Ğafur olmuştur.**

42- O (müşrik ola)nlar (Yahudi ve Hristiyanların, peygamberlerini inkâr ettiklerini duyunca onlara lânet okumuş ve) **en güçlü yeminleriyle Allah'a kasemde bulunmuşlardır ki andolsun; onlara bir uyarıcı gelecek olursa, elbette muhakkak onlar tüm ümmetlerin her birinden / ümmetlerin (doğrulukta parmakla gösterilen) biriciliğinden / daha hidâyette olacaktılar.**

Ama kendilerine (Muhammed Mustafa (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) gibi, peygamberlerin en şerefli olan) **büyük bir uyarıcı geldiğinde, bu onları ancak (haktan) iyice uzaklaşma bakımından artırmıştır.**

43- (Müşrikler) yer(yüzün)de büyüklük taslayarak ve (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e karşı) **kötü hile kurarak** (İslâm'ı iptale çalışmışlardır)!

Oysa kötü hile(nin neticesi), sahibinden başkasını kuşatmaz!

İşte onlar (Allâh-u Te'âlâ'nın), **evvelki** (ümmet)lerin (kâfirlerine tatbik ettiği azap) **sünnetinden başkasını beklemiyorlar!**

Artık sen Allah'ın sürekli âdeti için asla hiçbir değiştirme bulamazsın ve yine sen Allah'ın sürekli âdeti (olan, suçludan başkasını cezalandırmama kuralı) **için asla hiçbir çevirme de bulamazsın!** (Zira O'nun kanunlarını değiştirecek hiçbir güç yoktur. O da kurallarını bozmamaya ve bozdurmamaya karardır!)!

44- Onlar yer(yüzün)de hiç gezmediler mi ki kendilerinden önce bulunan o (Âd ve Semûd toplumları gibi helake uğratılmış) kimselerin (feci) akîbetinin nice olduğuna baksınlar! Oysa onlar güç bakımından bunlardan daha kuvvetliydimler.

Allah ki, ne göklerde ne de yerde hiçbir şey O'nu asla âciz bırakabilecek (güce sahip) değildir!

Muhakkak ki O, dâima (tüm yaratıklarının her hâlini hakkıyla bilen bir) **Alîm ve** (dilediği her şeyi yapmaya tam manasıyla güçlü olan bir) **Kadîr olmuştur.**

45- Eğer Allah o (âsi) insanları kazan(ıp yap)mış oldukları (kâfirlik, şirk koşma ve günahlara bulaşma gibi yersiz ve yakışsız birtakım) **şeyler sebebiyle(,** suçsuzlarıysa

günahkârların uğursuzluğu nedeniyle peşinen cezalandırmak üzere) **yakalayacak olsaydı**, (yeryüzünde bulunan tüm canlıları topluca helak ederdi de) **onun sırtında kıpırdayabilen hiçbir canlı bırakmazdı**.

Lâkin O, (hak ettikleri cezayı peşinen vermeyip, bilakis) **onları adı konmuş bir süreye kadar geciktirmektedir** (ki, ölümleriyle o süreç başlayacaktır).

O müddetlerinin sonu geldiğinde ise, şüphesiz ki Allah, kullarını dâima (hakkıyla gören ve amellerinin karşılığını veren bir) **Basîr olmuştur**.

KUR'ÂN'I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanoğlu